

НОВИНИ ОРГАНІЧНОГО РУХУ УКРАЇНИ

У випуску:

Новини органічного руху України 1

Міжнародні новини органічного руху 4

Новини з Європи 5

Новини з Азії 5

Новини з Австралії 6

Новини з Африки 6

Новини з Америки 7

Перелік літератури 8

16 травня 2007 р. в м. Києві за підтримки Національного аграрного університету (члена Федерації), Навчально-координаційного центру сільськогосподарських дорадчих служб відбулось засідання міжнародного круглого столу “Нормативно-правове забезпечення розвитку органічного агровиробництва в Україні”.

Участь в роботі вищезазначеного заходу прийняли представники Асоціації фермерів та приватних землевласників України, Феде-

рації органічного руху України, закладів аграрної науки та освіти, громадських організацій, сільськогосподарських дорадчих служб і консалтингових центрів, трейдерів та переробних підприємств, представники канадсько-української програми FARM.

Доповідачами було висвітлено поточний стан розвитку органічного агровиробництва в Україні та визначені основні потреби в нормативно-правовому забезпеченні, розглянута роль

науки, освіти та сільськогосподарського дорадництва у створенні системи органічного агровиробництва в Україні. Учасникам було обговорено проект Закону України «Про органічне виробництво» та проекти Державної програми розвитку органічного виробництва в Україні та Державної програми охорони земель. За результатами обговорень, згадані проекти плануються доопрацювати та надати Міністерству аграрної політики для їх подальшого розгляду.

25 травня 2007 р. Верховною Радою V скликання в першому читанні було прийнято проект Закону України «Про органічне виробництво». Згаданий законопроект був зареєстрований 05 квітня 2007 р. Пропонуємо увазі читачів Вісника повну стенограму процесу прийняття цього рішення у Верховній Раді України:

«13:34:11
Веде засідання Голова Верховної Ради МОРОЗ О.О.
МОРОЗ О.О.: Шановні колеги, нам треба включити до порядку денного та прийняти рішення щодо проекту Закону про органічне виробництво. Реєстраційний номер 3446.

Прошу проголосувати про включення до порядку денного.

13:34:43
Результати голосування:
За-229.

Питання включено. Будь ласка, голова підкомітету Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Сергій Миколайович Рижук, прошу.

13:35:08
РИЖУК С.М.

Шановні народні депутати! Пропонується розглянути проект закону України „Про органічне виробництво” – це надзвичайно актуальний для економіки, тим паче ринкової економіки аграрного сектору проект закону. Більше того,

уже ряд років у декількох областях нашої держави активно запроваджено і запроваджується, власне, органічне виробництво. Але оскільки немає законодавчої бази, немає відповідної і цільової політики, маркування, сертифікації всього того іншого, щоб ці продукти подавати, як органічні тобто натуральні, які мають свою особливу ціну і попит на які сьогодні досить зростає.

В пояснювальній записці до проекту Закону основні питання і вся система виписана. Я хочу для народних депутатів і радіослухачів, телеглядачів сказати трішки популярно, що органічне виробництво – це не

повернення до примітивного простого відтворення в сільському господарстві насамперед, а повернення до натурального, якісно, екологічно чистого виробництва.

Якщо ще більш приземлено, то якщо кожен з нас, чи покупець, чекаючи на свіжі помідори, насамперед і отірки уже не з теплиці, а з поля і після цього купуємо ці помідори все-таки склерейдні, не пахучі, не ароматні, то це означає, що вони вирощені, якщо не на субстраті, то із застосуванням чисто мінеральних добрив. Тому що найкращий сорт помідора, якщо він вирощений без органічних добрив, він не може бути якісним. То сьогодні навіть з парламентської трибуни ми можемо порекомендувати кожній людині, яка купує на ринку, на базарі і хоче таких помідорів, то вона повинна запитати в того дядька: „Чи в тебе корова є, дядьку?“ А якщо є, значить є органічні добрива, перегній і тоді буде якісний продукт. Отже, насамперед передбачається, коли мова йде про органічне виробництво, що мають бути зведені до мінімуму хімічні засоби удобрення і захисту рослин.

Мають бути, правильно каже Олександр Миколайо-

вич, практично заборонена гідропоніка, а якщо ні, то через систему сертифікації і ґрунту, і сировини, і готової продукції відповідного маркування, все те, що записано, не буду перераховувати задля економії часу, у проекті закону має бути показано у магазині як готовий продукт, що це є натуральний продукт, що він виготовлений на органічних добривах, що він має відповідні якісні і оздоровчі властивості для організму. І це стосується, у проекті закону записано не тільки продуктів і сировини рослинного походження, а й тваринного походження, починаючи з того, що, звичайно, тварин у даному випадку тримають власне, на волі, на пасовищах, на контактах безпосередньо із землею, включаючи і ту дрібну худобу і так далі. Отже, якщо я переконав і бачу по вас, що переконав, то дозволяйте я відповім на ваші запитання.

Голова ВР. Сергій Миколайович, Ви так переконали, що запитань немає. Так? Сідайте, будь ласка. Чи є бажані взяти участь в обговоренні? Немає. Відчувається, що спеціаліст доповідає.

Я ставлю на голосування про прийняття в першому читанні законопроекту за номер 3446 Закону про

органічне виробництво. Прошу голосувати. Йде голосування. 13:40:24

Результати голосування: За-246; проти-0; утрим.-1; не гол.-11; Всього-258.

Голова ВР. Рішення прийнято.

Після цього законопроект було передано до профільного комітету для доопрацювання з урахуванням пропозицій, зауважень суб'єктів права законодавчої ініціативи і подання його на друге читання.

Федерацією органічного руху України готуються відповідні зміни та доповнення до запропонованого законопроекту з метою максимальної гармонізації його до законодавства ЄС та стандартів IFOAM.

Довідка. З повним текстом згаданого законопроекту можна ознайомитись, відвідавши наступну сайт ВР України:

<http://gska2.rada.gov.ua/pls/zwebn/webproc34?id=cspp3511=29980cspp35401=106125>

Серед країн колишнього СРСР органічне законодавство вже прийнято в Грузії, Естонії, Латвії, Литві, Молдові. В Азербайджані та Вірменії проекти законів про органічне виробництво знаходяться на розгляді парламентів цих країн.

Семенові Антонцю почесну відзнаку Міністерства сільського господарства Франції за досягнуті успіхи в розвитку органічного агровиробництва. Федерація Органічного руху України присудується до численних привітань Семену Свиридоновичу.

25 травня 2007 р. поважна багаточисельна (63 чл.) делегація Генеральної інспекції міністерства сільського господарства Франції в і д в і д а л а П С П «Агроекологія» (члена Федерації). Після огляду полів цього відомого полтавського господарства, озна-

31 травня 2007 р. на засіданні Верховної Ради, під час обговорення досить важливих для майбутнього органічного руху України законопроектів № 0922 «Закону про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні та практичному використанні генетично-модифікованих організмів» та №3595 «Закону про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні та практичному використанні генетично-модифікованих організмів» о 16:25 Народний депутат Володимир Олександрович Яворівський (Блок Юлії Тимошенко), принципово відстоюючи право українців на безпечне та якісне харчування, зокрема, заявив:

«... Ми могли б тут провести цілу дискусію щодо того, чисті у нас продукти екологічно, нечисті продукти. Чесно кажучи, я б не ідеалізував навіть у приступі, так би мовити, патріотизму, не ідеалізував би наші продукти. Не забуваймо про тисячу тонн дусту висипаного бездар-

но на колгоспні поля, не забуваймо про Чорнобиль, не забуваймо про сьогоднішнє над вживання тими ж самими хімікатами і тому подібне. Через те звичайно ми ще дуже далекі від світових стандартів.

Я хотів би нагадати ось про що. В світі існує дивовижний українець **Алекс Подолінський**, який мешкає в Австралії і є автором дивовижних методів вирощування біодинамічних продуктів, що сприяють нарощуванню буквально за два-три роки до 10 % гумусу у ґрунті. Він кілька разів приїздив в Україну і хотів нам допомогти цю технологію якось ув'язати її тут і в Україні.

Але, на превеликий жаль, не знайшлося ентузіастів, не знайшлося справді людей, які б дивилися не тільки на сьогоднішній день, що можна з цієї землі урвати, а дивились би ...на десятиліття вперед. Так ця справа поки і не прижилася. Але в світі і в Києві вже сьогодні існують магазини, набагато дорожчі, де продають-

ся екологічно чисті продукти. ... і потрібно категорично заборонити їх увезення (ГМ продуктів). Здоров'я нашої нації підірвано і... вживати ці генетично модифіковані продукти... просто злочинно.

Довідка. Федерація органічного руху України з радістю повідомляє, що Алекс Подолінський, який в червні 2006 року на запрошення Федерації відвідав Україну, прочитавши лекції в семи областях нашої країни, шле прибічникам органічного та біодинамічного руху України палкий привіт. Про терміни нових лекцій А. Подолінського в Україні буде повідомлено додатково. В липні 2007 р. Федерацією планується видати чергові книги Алекса Подолінського «Жива культура землеробства» та «Живе знання».

Увага! 13 червня 2007 р. в рамках XIX Міжнародної агропромислової виставки-ярмарки «Агро-2007» з 16-30 год. до 18-30 год. в павільйоні №1 Експоцентру України (ВДНГ) спільними зусиллями Міністерства Аграрної Політики, Федерації органічного руху України, компанії «Украгрофін» та фірми «Еколенд Грейнд Леґумз» (Німеччина), проводиться семінар «Практика

ведення органічного агро-виробництва та основи вирощування органічної сої». Всі небайдужі до подальшого розвитку органічного агро-виробництва та становлення органічного ринку в Україні, зацікавлені в практиці ефективного вирощування органічної сої, запрошуються до участі в роботі згаданого заходу, що пройде за адресою: м. Київ, пр-т Академіка Глушкова, 1, Націона-

льний комплекс «Експоцентр України» (ВДНГ), павільйон №1. Після семінару планується провести неофіційне дружнє спілкування учасників органічного руху України за участю Президента Міжнародної Федерації органічного сільськогосподарського руху (IFOAM) Геральда Херрманна.

МІЖНАРОДНІ НОВИНИ ОРГАНІЧНОГО РУХУ

Перша Органічна Конференція FAO

3-5 травня 2007 р. в штаб-квартирі Міжнародної організації продовольства (FAO) в Римі (Італія) вперше проводилась Міжнародна Конференція з питань органічного сільського господарства та продовольчої безпеки, під час роботи якої, зокрема, було зазначалося, що забезпечення продовольчої безпеки через органічне агровиробництво може об'єднати цілі органічного агровиробництва з державними пріоритетами. На згаданій конференції, в роботі якої прийняли представники 83 країн, Україну представляв Голова Правління Федерації органічного руху України Є.В.Мидованов, було заявлено: "Органічне агровиробництво вже не є чимось надзвичайним в розвинутих країнах, адже воно провадиться в комерційних цілях у більш, ніж 120 країн, площа під яке складає 31 млн. га сільськогосподарських угідь, а частка ринку у 2006 р. склала \$40 млрд. Зверталась увага як на сильні, так і на слабкі сторони органічного виробництва, що стосуються продовольчої безпеки.

Було запропоновано стратегію та необхідні дослідження для впровадження ведення органічного агровиробництва на

інституційному, національному та міжнародному рівнях.

На Конференції, яка вперше зібрала таке широке представництво в рамках заходу, організованого структурою ООН, констатувалося:

- Сильними сторонами органічного агровиробництва є відносна незалежність від енергоносіїв та можливість використання місцевих ресурсів; виробництво з природними процесами підвищує ефективність витрат та гнучкість агро-екосистеми до кліматичних «стресів».

- Для покращення свого виробництва, органічні виробники, керуючи біорізноманіттям у часі (сівозміна) та просторі (змішана культивування), використовують власну робочу силу та реалії навколишнього середовища. Органічне виробництво може значно зменшити затрати, які часто бувають не під силу багатьом фермерам.

- Більшість сертифікованої продукції у країнах, що розвиваються, спрямовуються на експорт. Органічне виробництво сприяє агро-екологічному розвитку, підвищує доходи та забезпечує продовольчу безпеку.

- Перехід на органічне агровиробництво потребує глибоких знань агро-екології та наявності значної кількості робочої сили, так як органічний менеджмент — поняття, що передбачає

глибоке розуміння агро-екологічних процесів. При нестачі робочої сили (як це буває у районах, де поширені хвороби, наприклад ВІЛ/СНІД) його можливості досить обмежені. З іншого боку, велика потреба в робочій силі та хороша оплата праці створюють багато робочих місць, особливо там, де живе багато людей, а це сприяє розвитку сільських територій.

Обговорювалось моделі постачання органічного продовольства на міжнародному ринку, згідно яких, органічне агровиробництво може продукувати достатню кількість продукції в розрахунку на одну людину, при нинішній кількості населення планети. Воно має потенціал забезпечити масову пропозицію продовольства на світовому ринку в такій мірі, як сьогодні це робить конвенційне виробництво. При цьому, шкода довікляло буде значно меншою. Як частина стратегії збереження довкілля, наполегливо рекомендується інвестувати в розвиток людських ресурсів та професійне навчання у сфері органічного агровиробництва.

Учасники Конференції закликали уряди всіх країн світу передбачати ресурси для підтримки органічного сільського господарства та об'єднати цілі та заходи розвитку органічного агровиробництва з цілями державної політики аграрного розвитку та стратегії подолання бідності.

ЄВРОПА

Італія. Зростають продажі в спеціалізованих магазинах

Органічні продукти, вироблені в Італії, просуваються вперед: в 2006 р., спеціалізовані магазини збільшили свої обороти на 20%, порівняно з 2004 р. При цьому, за 2006 р. компанії, що виробляють та розповсюджують органічну продукцію, збільшили свої обороти на 9%, тоді як у 2005 р. – лише 6%. Апабіо (Асоціація органічного виробництва) запевняє, що даний сектор впевнено рухається вперед, не дивлячись на певні труднощі. Спостерігаються позитивні зміни в експорті органічної продукції: порівняно з 2004 р., показники експорту зросли на 49%. При цьому до Німеччини експорт зріс на 112%, до Великобританії – на 140%, а до країн – не-членів ЄС – на 67%. За даними ІФОАМ, станом на грудень 2005 р. в Італії сертифіковано 44733 органічних господарства, що працюють на 1067102 га.

Росія. Естрада вибирає тваринництво?

Успіх Верки Сердюки на «Євробаченні» викликав дещо

специфічну реакцію в Росії, що широко висвітлювалось в мас-медіа РФ. При цьому досить оригінально, хоч і з річним запізненням, в травні 2007 р. губернатор Ставропольського краю зробив Дімі Білану (російському конкурсанту 2006 р.) неочікуваний подарунок – фермерське господарство.

Тепер, за документами, співак є справжнім фермером: він має хатинку з господарськими приміщеннями і навіть стадо баранів. Передача подарунку офіційно оформлена, хоча земля на Ставропіллі, в селищі Барсуковська, належить інвестору Білана Віктору Батурину, який передав ферму Дмитру, пояснюючи абсолютну законність: губернатор допоміг розмежуватись в неохідному місці, і земля була зареєстрована на ім'я інвестора. Зараз земля та отара з 900 голів овець та баранів вже належить Білану.

Співак такому сюрпризу дуже зрадів, однак вже вирішив, що сам фермою займатись не буде, а віддасть її батькам. Однак, між співаками, Діма планує допомагати їм по господарству, повідомляє «КП».

АЗІЯ

Іран: Відкрито перший ринок органічних продуктів

Як повідомляє Tehran Times, нещодавно в країні відкрився перший ринок органічних продуктів у м. Занян – столиці однієї з північних провінцій. Голова регіонального управління сільського господарства відмітив, що Занян сподівається стати першим експортером іранських органічних продуктів на світовому ринку, перш за все до ЄС, де попит на таку продукцію стрімко зростає останнім часом. Занян має не лише сприятливі кліматичні умови

упродовж всього року, але й досить родючі ґрунти та багаті водні ресурси.

В'єтнам: «Перші кроки» органічного виробництва

Вирощування органічних овочів у В'єтнамі поширюється ще відносно повільно та не становить вагомий частки сільського господарства, повідомляє Мінсільгосп країни. За даними департаменту захисту рослин, деякі органічні овочі вирощуються у більшості міст та провінцій, але, в основному органічне виробництво зосереджена в

провінціях Ханой, місті Хошимін та сусідніх з ними. За останні 3 роки, у провінціях у Дельті р. Хонг під органічне виробництво овочів було відведено лише 16 000 га, що складає 10% сільськогосподарської площі у районі Дельти. Більшість органічних продуктів у районі Дельти вирощуються у провінціях Ха Ной та Вінг Фук. За даними ІФОАМ, станом на грудень 2005 р. у В'єтнамі сертифіковано 1022 органічних господарства, що працюють на 6475 га.

Чехія: у 2006 р. ринок зріс на 46%

У минулому 2006 р. товарообіг органічної продукції в Чехії зріс на 250 млн. крон, досягнувши 760 млн. крон (€27 млн.) з вражаючим темпом зростання – 46%! Аналітики стверджують що, за останній рік, чеський ринок органічної продукції зростав найбільшими темпами порівняно з іншими ринками Європи. Обсяг імпортованої продукції зріс на 65% та становив минулого року 56% всього товарообігу органічної продукції. Органічні продукти харчування становлять 0,35% від загального споживання продуктів у 2006 р. В середньому пересічний чех споживає щороку органічних продуктів на суму €2,65.

АВСТРАЛІЯ

Продовжується розширення мережі Macro Wholefoods

Досить ризикова, на перший погляд, справа Macro Wholefoods Бретта Бланді та Пірса Коді розширюється. Почалось з двох магазинів в 2004 р. в Сіднеї. Нині їх уже 8 в країні і в найближчій перспективі планується відкриття нових. Магазини Macro продають органічну продукцію, сертифіковану Australian Certified Organic. Природно, що

органічна продукція дорожча за конвенційну, оскільки цей ринок значно менший та продуктивність дещо нижча.

20% компанії належить сім'ї Smorgon та Tammy Zwi, який є членом південноафриканської групи роздрібних торгівців Ellerin South African.

У 2004 р. головна місцева організація в сфері органіки – Biological Farmers of Australia – оцінила вартість

загального обсягу австралійської органічної індустрії в \$300 млн. Зараз, в т.ч. завдяки Macro, цей показник сягає \$400 млн., а цьогорічне зростання органічного ринку прогнозується на рівні 30%.

Магазини розташовані виключно в прибуткових районах – околицях Сіднея та Мельбурна. Зокрема, у 2005 р. їх магазин появився у Мельбурні – на Bridge Rd, Richmond.

АФРИКА

Уганда лідирує серед експортерів органіки з Африки

Частка експорту органічної продукції з Уганди на світовому ринку останнім часом значно зросла та є найбільшою з усіх африканських країн, при тому, що загалом африканська органічна продукція становить 1% світового ринку. Moses Muwanga, представник Національного органічного сільськогосподарського руху Уганди, відзначив, що 38% органічної продукції Африки виробляється в Уганді більш як 50 000 сертифікованими господарствами. А це робить Уганду країною з найбільшими перевагами для органічного виробництва Африки.

Muwanga заявляє, що кількість господарств, які експортують свою продукцію зросло з 5 у 2001 р. до 22 у 2005р. Друге місце, після Уганди, на експортному ринку займає Танзанія –

17% африканського експорту, а третє – ПАР (14%).

Основними продуктами є свіжі та сушені ананаси, маракуйя, сушені манго, боби ванілі та кунжут. Міністерство фінансів Уганди заявило, що у 2001 р. їх країна була серед тих, хто найменше використовує штучно синтезовані добрива – лише 2% від всієї кількості добрив, тоді як країни регіону Сахари – близько 9%.

Органічне виробництво, принесе хороші прибутки експортерам та дрібним виробникам. Середня дохідність виробництва 1 органічного ананасу, виробляючи 15 000 т/акр, досягає 500 шилінгів Уганди (30 центів США), тоді як виробництво конвенційного ананасу дає 300 шилінгів (20 центів США).

В Уганді під органічним агровиробництвом зайнято 185.000 га, тоді як в ПАР – 45.000, Єгипті –15.000, Марокко – 11.000 та Тунісі –

18.255 га. Muwanga відзначає, що великий попит на органічну продукцію на міжнародному ринку обіцяє хороші перспективи для Уганди.

Сенегал. Органічне фермерство отримало опору

У розвинутих країнах, органічні продукти є зазвичай дорогими. У Сенегалі група фермерів, що займаються агровиробництвом без пестицидів та хімічних добрив, стверджують, що це добре для землі і при цьому їх продукція може протистояти так званій традиційній не лише по якості, а й по ціні.

Фермери відводять канали води з струмків, щоб вберегти рослини протягом посушливого сезону. Вони не будуть використовувати хімічно-синтезованих добрив. На цих фермах найбільш продуктивні працівники – не люди, – повідомляє фермер Cheikh Sen, – корені папайї розпушують

грунт та забезпечують поживними речовинами. Замість використання пестицидів, фермери використовують допомогу «з неба» — птахи поїдають шкідливих комах.

Ці фермери на околицях району Зіс зробили вибір: органічне виробництво. Їх продукція, в свою чергу, знайшла свою ринкову нішу, хоча це й невелику. Кожної суботи вони везуть свою продукцію до міста на єдиний постійний в Сенегалі ринок органічної продукції.

Він проводиться Agrecol Afrique (місцева НДО, що підтримує розвиток вирощування місцевої органічної продукції). Mossane Ndour Gning з Agrecol говорить, що виробники та споживачі зустрічаються і встановлюють ціну. «Якщо ціни недосяжні для багатьох людей, завжди буде еліта яка зможе собі це дозволити, а інші залишаться позаду». Багатіші покупці згодні платити дещо вищі ціни, так як, на їх переконання, органічні продукти значно

здоровіші.

Представництво ФАО в столиці Дакар стимулює виробництво здорової їжі вже на протязі кількох років, пристосовуючи техніку органічного виробництва для жителів міст. Хоч органічний рух ще невеликий, Аміната М'бає (FAO) говорить, що у людей є розуміння стосовно того, яку їжу вони будуть їсти. «Звісно, люди з вищими доходами прагнуть знайти харчі ліпшої якості», — зазначає вона.

АМЕРИКА

Канада. Новини щодо стандартів органічного виробництва

В Канаді запроваджуються нові стандарти органічного виробництва. The Vancouver Province повідомляє, що для досягнення нормального стану для врегулювання цього питання в провінції Вікторія було витрачено 100 тис.дол. Очікується, що до 2008 р. виробництво органічної продукції по всій Канаді отримає нові вимоги щодо маркування канадської органічної продукції. Dag Falk (менеджер програми Nature's Path Foods з м. Richmond) зазначає, що стабільна загальна тенденція буде слідувати цьому.

Стандарти органічних продуктів харчування зможуть бути оцінені простими споживачами, не зважаючи на походження такої продукції. Компанія витратила чимало часу та енергії для того, щоб це стало можливим. Це означає, що будь-яка імпортована продукція, має узгоджуватись з усіма вимогами,

передбаченими новими стандартами.

Щорічна конференція канадської Асоціації здорового харчування на тему природних продуктів буде проведена у Ванкувері. Сертифікуючи органічна Асоціація Британської Колумбії підготувала \$100,000 як грант для підтримки виробників та для того, щоб дати зрозуміти, що попит при нових стандартах є значним. Deb Foote, президент COABC, зазначає, що ще є багато роботи, офіційно сертифіковано в цій канадській провінції близько 600 виробників органіки, які в 2005 р. виробили продукції на суму понад \$29 млн.

Перу. Зовнішній попит відповідає потенціалу органічного виробництва

Загальний розвиток економіки Перу дозволив менш розвинутих секторам, таким як органічне виробництво, знайти свою нішу на міжнародному ринку. За останні роки, цей сектор значно

зріс, і завдяки великому зовнішньому попиту, майбутнє органічного виробництва Перу виглядає багатообіцяюче.

В Перу вже сертифіковано понад 27400 га угідь та частина площ знаходиться на стадії переходу на органічне виробництво. За кількістю господарств-виробників органіки Перу, за даними IFOAM, займає сьоме місце в світі.

Крім того, Перуанська комісія підтримки експорту (Promprex) відзначає, що експорт перуанської органічної продукції перевищує 100 млн. дол., показуючи щорічний темп росту більш як 50%.

Перуанці впевнені, що як тільки світ змінить свої споживчі стандарти на більш здорову альтернативу, чудові родючі землі цієї латиноамериканської країни дадуть великі можливості фермерам, які впевнено «піймають хвилю».

На прохання читачів, продовжуємо публікацію списку найкращих статей на тему органічного сільського господарства та органічних продуктів, що друкувалися українською чи російською мовами, з якими

Милованов Є.В. Живе землеробство, Farmer, 2007, №1, с.8-11.

Экологически чистые, органические продукты пользуются спросом в мире // Информационно – аналитический журнал «Агроперспектива», 2004, №04, с.19.

Органическое производство: мода, необходимость или эволюция потребления и производства // Информационно – аналитический журнал «Агроперспектива», 2004, №05, с.41-42.

Рынок органических продуктов: русские идут // Информационно – аналитический журнал

«Агроперспектива», 2004, №10, с.60.

Близький Схід: нова «гаряча точка» для органічних продуктів? // Інформаційно – аналітичний журнал «Агроперспектива», 2005, №02, с.22.

Существует ли в Украине понятие экологически-чистый продукт // Информационно – аналитический журнал «Агроперспектива», 2003, №08, с.24-27.

Милованов Є.В. Органічна продукція: зростаючий ринок // Науковий вісник Національного аграрного університету, Вип. 82, 2005, с.23-28.

Шикун М.К. Концепція біологічного землеробства на чорноземних ґрунтах // Науковий вісник Нац. агр. ун-ту/ Д. О. Мельничук (відп. ред.). – К., - 2005. – Вип.81. – с.262-278.

Рудницька О.В. Формування попиту на органічну продовольчу продукцію в Україні: аналіз і перспективи // Економіка АПК. – 2005. - №10. – с.116-120.

Рудницька О.В. Основні засади формування маркетингової політики розподілу органічної продукції в Україні // Економіка АПК. – 2006. - №9. – с. 126-131.

Просимо надсилати до Федерації інформацію щодо публікацій, які Ви вважаєте такими, що з ними варто ознайомитись іншим членам органічного руху України!

При підготовці Вісника були використані матеріали:

http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=29980,

http://www.rada.gov.ua/zakon/new/STENOGR/31050703_59.htm,

<http://zadonbass.org/informbank/stenogr-5-3/5-3-59.html>, afisha.mail.ru, The Global Market for Organic Food & Drink, Africa News Network, Canada.com, www.livinginperu.com

При використанні матеріалів, посилання на Інформаційний вісник Федерації органічного руху України обов'язкове!

Федерація органічного руху України

вул. Госпітальна, 12, оф.412,

м. Київ, 01001, Україна,

тел./факс: (044) 234-00-54

E-mail: ofu@organic.com.ua